Eduskunnan lakivaliokunnalle

Viite: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Vankiterveydenhuollon yksiköstä ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 49/2015 vp)

Ehdotetussa laissa Vankiterveydenhuollon yksiköstä on säännös yksikön oikeudesta saada tietoja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä ja muulta viranomaiselta. Ehdotuksen 7 §:n 3 momentin mukaan:

> Vankiterveydenhuollon yksiköllä on oikeus saada Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanorekisteriin, yhdyskuntaseuraamusrekisteriin sekä valvonta- ja toimintarekisteriin sisältyviä tietoja siltä osin kuin se on välttämätöntä Vankiterveydenhuollon yksikössä toimivien henkilöiden tehtävien suorittamiseksi. Säännöksen mukaan tiedot voidaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista on varmistuttava tietojen asianmukaisesta suojaamisesta.

Käytännössä ongelmana on kuitenkin se, että esimerkiksi vankiloiden poliklinikoilla toimivat lääkärit eivät osaa käyttää Rikosseuraamuslaitoksen rekistereitä tai potilasvirran vuoksi ehdi tehdä tätä. Lähivuosina haasteita aiheuttaa myös se, että Rikosseuraamusalalla otetaan käyttöön uusi asiakastietojärjestelmä (Roti). Tästä syystä on tärkeää, että Rikosseuraamuslaitos voisi aktiivisesti ilmoittaa Vankiterveydenhuollon yksikölle sellaisista järjestykseen ja turvallisuuteen liittyvistä seikoista, jotka saattavat aiheuttaa vaaraa vangille itselleen tai henkilöille.

Oikeusministeriö ehdottaa, että vankeuslain (767/2005) 19 lukuun voitaisiin lisätä uusi 8 a § seuraavasti:

> 19 luku. Ilmoitukset ja tiedon antaminen
>
> 8 a §. Ilmoitus Vankiterveydenhuollon yksikölle
>
> Jos vankien valvonnan tai muun Rikosseuraamuslaitoksen tehtävien hoidon yhteydessä ilmi tulleiden seikkojen nojalla on syytä epäillä, että vanki aiheuttaa vaaraa Vankiterveydenhuollon yksikön järjestykselle tai turvallisuudelle taikka vangin tai muun henkilön turvallisuudelle, Rikosseuraamuslaitos saa ilmoittaa asiasta Vankiterveydenhuollon yksikölle.

Pidän ehdotusta asianmukaisena. Siihen liittyen saman luvun päätösvaltaa koskevaan 11 §:ään, jonka mukaan vankilan johtaja tai hänen määräämänsä turvallisuudesta vastaava virkamies päättää 1, 2, 4, 5 ja 8 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tai tiedon antamisesta, tulisi lisätä viite uuteen 8 a §:ään.

Tässä yhteydessä olisi mielestäni myös tarpeen ja mahdollista selkeyttää vankiloiden psykologien asemaa tietojen luovuttamisessa. Ehdotetussa laissa Vankiterveydenhuollon yksiköstä säädettäisiin potilasrekisterissä olevien tietojen luovuttamisesta (6 §:n 2 momentti). Sen mukaan ilman potilaan suostumusta potilasrekisteristä voidaan luovuttaa Rikosseuraamuslaitoksen palveluksessa oleville terveydenhuollon ammattihenkilöille heidän terveyden- tai sairaanhoidon tehtävissään välttämättömät tiedot.

Tämä säännös turvaa sen, että terveydenhuollon ammattihenkilöt kuten psykologit saisivat välttämättömät tiedot potilasrekisteristä. Koska vankeuslainsäädännössä tyypillisesti noudatetaan vastavuoroisen sääntelyn periaatetta, selkeyden vuoksi olisi mielestäni tarpeen, että vankeuslaissa säädettäisiin nimenomaisesti terveydenhuollon ammattihenkilön (psykologin) oikeudesta luovuttaa tietoja Vankiterveydenhuollon yksikölle. Säännös voisi olla uuden vankeuslain 19 luvun 8 a §:n toinen momentti seuraavasti:

> Rikosseuraamuslaitoksen palveluksessa oleva terveydenhuollon ammattihenkilö saa ilmoittaa Vankiterveydenhuollon yksikölle terveyden- tai sairaanhoidon tehtävissä välttämättömistä tiedoista.